

Sygn. akt I C 443/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny:
Przewodniczący: sędzia Tadeusz Kotuk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 29 kwietnia 2021 r. w G. sprawy z powództwa E. P. i P. M. przeciwko I. M.

o zachówek

I. zasądza od pozwanej I. M. na rzecz powódki E. P. kwotę 31.862,50 zł (trzydzieści jeden tysięcy osiemset sześćdziesiąt dwa złote pięćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 19 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo E. P. oddala;

III. zasądza od pozwanej I. M. na rzecz powoda P. M. kwotę 31.862,50 zł (trzydzieści jeden tysięcy osiemset sześćdziesiąt dwa złote pięćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 19 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty;

IV. w pozostałym zakresie powództwo P. M. oddala;

V. zasądza od pozwanej I. M. na rzecz powódki E. P. kwotę 3.027,89 zł (trzy tysiące dwadzieścia siedem złotych osiemdziesiąt dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty – tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI. zasądza od pozwanej I. M. na rzecz powoda P. M. kwotę 3.027,89 zł (trzy tysiące dwadzieścia siedem złotych osiemdziesiąt dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty – tytułem zwrotu kosztów procesu;

VII. nakazuje ściągnąć od pozwanej I. M. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 448,82 zł (czteryście czterdzieści osiem złotych osiemdziesiąt dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

VIII. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni z roszczenia zasądzonego powódce w punkcie I. niniejszego wyroku kwotę 162,87 zł (sto sześćdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt siedem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

IX. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni z roszczenia zasądzonego powodowi w punkcie III. niniejszego wyroku kwotę 162,87 zł (sto sześćdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt siedem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 443/20

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

Z. M. (1) (zmarła 21 lipca 2015 r.) był matką I. M.. Ponadto do kręgu spadkobierców ustawowych po Z. M. (1) należał jej syn – T. M. (1). Trzecie dziecko Z. A. M. – zmarła 23 maja 2015 r. Z. M. (1) w testamentie z dnia 28 maja 2008 r. wydziedziczyła syna T. M. (1), E. P. i P. M. są dziećmi T. M. (1).

Okoliczności bezsporne

Spadek po Z. M. (1) nabyła w całości wprost I. M..

Okoliczność bezsporna

W skład spadku po Z. M. (1) wchodził: udział w $\frac{1}{2}$ ułamkowej części w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w G..

Okoliczność bezsporna

Rynkowa wartość w/w prawa wg stanu na 21 lipca 2015 r. i cen aktualnych to: 214.200 zł.

Dowód: opinia biegłego J. Ś., k. 100-126

W 2004 r. Z. M. (1) wraz ze swoim mężem B. M. darowała na rzecz I. M. udział w $\frac{1}{2}$ we współwłasności lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w G. (...).

Okoliczność bezsporna

Rynkowa wartość w/w prawa wg stanu na 8 lipca 2004 r. i cen aktualnych to: 295.600 zł.

Dowód: opinia biegłego J. Ś., k. 129-162

Relacje Z. M. (1) z wnukami będącymi powodami w niniejszej sprawie były mieściły się w granicach normy, choć nigdy nie były szczególnie silne. Wnuki nigdy nie zachowały się względem babki w sposób niewłaściwy.

Dowód: zeznania T. M., k. 214-215

Powodowie nie otrzymali w żadnej formie zachowku po zmarłej babce (Z. M. (1)).

Okoliczność bezsporna

Ocena dowodów

Większość okoliczności faktycznych jest niesporna. Sporna była wartość majątku mającego stanowić substrat zachowku. W tym zakresie ustalenia poczyniono na podstawie opinii biegłego J. Ś., które sąd uznaje za pełne, jasne, wewnętrznie niesprzeczne, w tym także w zakresie ustaleń co do stanu lokali. Zarzuty do opinii zostały zdaniem Sądu przez biegłego omówione i wyjaśnione w sposób prawidłowy, rzetelny, w tym zakresie problematyki służebności (k. 207-208), nie wymagający dalszych uzupełnień opinii lub dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego. Stan techniczny lokali na datę opiniowania został przez biegłego ustalony zgodnie z materiałem dowodowym znajdującym się w aktach sprawy – jest to w pełni poprawne. Nie było żadnej potrzeby dopuszczania dowodów osobowych na okoliczność stanu lokali, skoro niekwestionowane fotografie przedstawione przez pozwaną mają znacznie wyższy walor dowodowy – każdy słowny opis stanu lokalu jest mniej precyzyjny i znacznie bardziej subiektywny niż fotograficzne odwzorowanie rzeczywistości będące (obok rejestracji wideo) najsilniejszym i najwartościowszym dowodem na okoliczność stanu nieruchomości. (...) pełnomocnika powodów w nowych zakresie twierdzeń i dowodów pod koniec procesu jest w sposób oczywisty spóźniona i zmierzała wyłącznie do przedłużenia procesu. Wpływ na taką ocenę miało także niedopuszczalne zachowanie profesjonalnego pełnomocnika powodów na rozprawie w dniu 30 marca 2021 (k. 215), całkowicie ignorującego postanowienia dowodowe sądu i zadającego świadomie liczne pytania poza tezą dowodową. Jeżeli ów pełnomocnik sądził, że tego rodzaju taktyka (twardego uporu) ostatecznie

skłoni sąd do zmiany swojego stanowiska, to po prostu mylił się. Profesjonalny pełnomocnik strony w procesie cywilnym nie powinien w takiej formie testować asertywności sądu/przewodniczącego; kwestionowanie postanowień dowodowych następuje w trybie art. 162 k.p.c., a nie poprzez zadawanie wielu pytań na okoliczności wprost oddalone postanowieniem dowodowym.

Jeżeli chodzi o ustalenia dotyczące relacji powodów z Z. M. (1), uznano za w pełni wiarygodne zeznania świadka T. M.. Są one szczerze, niczego nie „koloryzują”, oddają zdaniem Sądu realistyczny obraz tych relacji, które nie odbiegały od społecznej normy. To, że nie były one idealne lub modelowe, nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia. Najistotniejszym w tym zakresie jest całkowity brak dowodów, aby powodowie kiedykolwiek zachowali się wobec babki (Z. M.) nieprawidłowo.

Kwalifikacja prawna

Zasada odpowiedzialności pozwanej jest niekwestionowana – powodowie jako zstępni wydziedziczonego zstępnego są uprawnieni do zachowku (art. 1011 k.c.), wstępując w jego miejsce w częściach równych (art. 931 § 2 k.c.), jako osoby z kręgu spadkobierców ustawowych. Do substratu zachowku doliczono darowiznę dokonaną za życia spadkodawczyni (art. 993 k.c.).

Spadkodawczyni w chwili śmierci miała dwoje żyjących dzieci, a więc udział spadkowy każdego z nich wynosiłby $\frac{1}{2}$, co oznacza, że wartość całego spadku wynosiłaby 254.900 zł (tj. po $\frac{1}{2}$ wartości rynkowej lokalu w G.: 107.100 zł oraz w G.: 147.800 zł). W dacie śmierci Z. M. miała dwóch spadkobierców, a więc udział przypadający łącznie powodom jako zstępnym wydziedziczonego T. M. wynosiłby 127.450 zł. Każdemu z powodów przypadłaby połowa tego udziału, czyli po 63.725 zł. Zachówek natomiast przysługuje powodom w wysokości połowy udziału w spadkobranii ustawowym, czyli po 31.862,50 zł (powodowie byli w chwili śmierci Z. M. pełnoletni).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w **punktach I. i III.** sentencji na mocy art. 991 § 1, § 2, art. 1011, art. 455, art. 481 § 1 i § 2 k.c.

W pozostałym zakresie powództwa oddalono jako zawyżone na mocy art. 991, 995 § 1 k.c. (**punkty II. i IV.** sentencji).

Koszty

Powodowie łącznie wygrali proces w stosunku 58% i rozstrzygnięcie o kosztach stron w **punktach V. i VI.** sentencji stron opiera się na proporcji wygranej/przegranej stron (art. 100 k.p.c.), przy uwzględnieniu współuczestnictwa formalnego po stronie powodowej (a więc w istocie połączeniu dwóch powództw w ramach jednego postępowania) oraz odsetek (art. 98 § 1¹ k.p.c.).

Łącznie koszty powodów obejmują: opłaty sądowe od pozwu (2 x 2720 zł), opłaty za czynności adwokackie w stawce minimalnej (2 x 5400 zł, § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, ze zm.), zaliczka na biegłego (2.000 zł), opłaty skarbowe od pełnomocnictw (2 x 17 zł). Suma tych kosztów po stronie powodowej to: 18.274 zł. 58% z tej sumy to: 10.598,92 zł.

Koszty pozwanej to: opłaty za czynności radcy prawnego w stawce minimalnej (2 x 5.400 zł, § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, ze zm.), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł), łącznie koszty te wynoszą: 10.817 zł, z czego 42% to: 4.543,14 zł.

Różnica na korzyść powodów wynosi 6.055,78 zł, a więc każdemu z nich przypada (przy współuczestnictwie formalnym) po $\frac{1}{2}$, czyli po 3.027,89 zł.

W **punktach VII.-IX.** rozstrzygnięto o nieuiszczonych kosztach sądowych na mocy art. 100 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Nieuiszczone koszty sądowej obejmowały 775,56 zł, z czego 58% obciąża pozwaną (449,82 zł), a reszta rozkłada się po połowie na powodów (po 162,87 zł).